

Vybrané části předpisů ke studiu

Obsah

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	3
POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ	3
Obecné ustanovení	3
Donucovací prostředky	3
Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	3
Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace	3
Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu	4
Použití zbraně	4
Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně	4
Zvláštní omezení	4
Zárok pod jednotným velením	5
Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii	6
Použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem	6
Donucovací prostředky	6
Použití psa	6
Použití služební zbraně	6
Povinnosti strážníka po použití donucovacích prostředků a služební zbraně	7
Zvláštní omezení	7
Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky	8
Výzva	8
POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ	8
Donucovací prostředky	8
Použití zbraně	8
Poskytnutí pomoci	9
Ohlašovací povinnost	9
Zvláštní omezení	9
Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážci České republiky	10
Donucovací prostředky	10
Použití střelné zbraně	10
Omezení při použití donucovacích prostředků a střelné zbraně	11
Povinnosti příslušníka po použití donucovacího prostředku a střelné zbraně	11
Služební zákroky pod jednotným velením	11
Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů	12

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ	12
Obecné ustanovení	12
Donucovací prostředky	12
Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	12
Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace.....	12
Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu	13
Použití zbraně	13
Povinnosti příslušníka inspekce po použití donucovacího prostředku nebo zbraně.....	13
Zvláštní omezení.....	13
Zákrok pod jednotným velením	14
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	15
POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ	15
Obecné ustanovení	15
Donucovací prostředky	15
Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	15
Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace.....	15
Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu	16
Použití zbraně	16
Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně.....	16
Zvláštní omezení.....	16
Zákrok pod jednotným velením	17
Zákon č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě	18
Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství	19
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky	20
Použití vojenské zbraně při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorčí služby mimo bojovou situaci.....	20
Použití zvláštních prostředků	20
Rušení provozu elektronických komunikací	20
Zákon č. 300/2013 Sb., o vojenské policii	22
Použití donucovacích prostředků a zbraně	22
Obecné ustanovení	22
Donucovací prostředky	22
Použití zbraně	22
Povinnosti vojenského policisty po použití donucovacího prostředku a zbraně	23
Zákrok pod jednotným velením	23
Zvláštní omezení.....	23

HLAVA IX

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ

§ 51

Obecné ustanovení

Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.

§ 52

Donucovací prostředky

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

§ 53

Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

(1) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.

(2) Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.

(3) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který

- a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
  - b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.
- (4) Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.
- (5) Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

§ 54

Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace

Policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby

- a) zajištěné,
- b) zadržené³⁾,
- c) zatčené³⁾,
- d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy³⁾,
- e) převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
- f) převzaté policistou od zdravotnického zařízení, které vůči této osobě provádí výkon ochranného léčení formou ochranného ústavního léčení podle jiného právního předpisu⁴⁷⁾,

je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

§ 55

Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

(1) Policista je oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

a) k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu¹⁰⁾ vozidlo nezastaví, nebo

b) k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.

(2) Policista při použití prostředku k násilnému zastavení vozidla dbá, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jiných osob a aby život nebo zdraví osoby, proti které směřuje zákrok, byly ohroženy jen v nezbytné míře.

§ 56

Použití zbraně

(1) Policista je oprávněn použít zbraň

a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,

e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,

f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu¹⁰⁾ nezastaví,

g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo

h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

(2) Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

(5) Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

§ 57

Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

(1) Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

(2) Zákrok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití. Úřední záznam neseписuje při použití pout podle § 54.

(3) Vedoucí policejního útvaru je povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu příslušného státního zástupce o zranění nebo usmrcení osoby anebo o škodě nikoli nepatrné⁹⁾, způsobených použitím donucovacího prostředku nebo zbraně.

§ 58

Zvláštní omezení

(1) Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně

zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda⁹⁾ na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

(2) Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li použity proti skupině osob.

§ 59

Zárok pod jednotným velením

(1) Při zároku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zároku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zároku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.

(2) Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází na toho, kdo rozhodnutí učinil, odpovědnost za splnění povinností podle § 57.

§ 114

Každý je povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokynu nebo vyhovět žádosti policie nebo policisty; to neplatí, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak. Nelze-li účelu výzvy, pokynu nebo žádosti dosáhnout pro odpor osoby, je policista oprávněn tento odpor překonat.

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

§ 7

(5) Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka.

Použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem

§ 18

Donucovací prostředky

(1) Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slizotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) pouta,
- e) úder služební zbraní,
- f) hrozba namířenou služební zbraní,
- g) varovný výstřel ze služební zbraně,
- h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.

(2) Donucovací prostředky je strážník oprávněn použít v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek.

(3) Před použitím donucovacích prostředků podle odstavce 1 písm. a) až g) je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání slovy "jménem zákona" s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků podle odstavce 1 písm. a) až g); to neplatí, je-li ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje strážník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání.

(5) Strážník je povinen dbát, aby použitím donucovacích prostředků nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

§ 18a

(1) Strážník je oprávněn použít pouta

- a) při omezení osobní svobody osoby podle § 76 odst. 2 trestního řádu,
- b) při předvedení osoby podle tohoto nebo zvláštního zákona¹⁰⁾, která klade odpor, nebo
- c) proti osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo strážníka, ohrožuje vlastní život nebo zdraví, poškozují cizí majetek nebo se pokusí o útěk při zákroku strážníka nebo bezprostředně po něm.

(2) V případě podle odstavce 1 písm. c) může strážník omezit možnost volného pohybu osoby připoutáním ke vhodnému předmětu za použití pout. Omezení volného pohybu může trvat nejdéle do doby, kdy je zřejmé, že osoba nebude protiprávní jednání opakovat nebo než bude předána policii, nejdéle však 2 hodiny.

(3) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla může strážník použít k vynucení povinnosti řidiče vozidla setrvat na místě do příchodu policie²³⁾ nebo v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku. Na toto použití technického prostředku se nevztahuje ustanovení § 17a.

§ 19

Použití psa

(1) Strážník je oprávněn použít namísto nebo vedle donucovacích prostředků též psa; ustanovení tohoto zákona o donucovacích prostředcích se přitom použije obdobně.

(2) Způsobilost psa k použití podle odstavce 1 musí být osvědčena policií.

§ 20

Použití služební zbraně

(1) Strážník je oprávněn použít služební zbraň

- a) za podmínek nutné obrany¹⁶⁾ nebo za podmínek krajní nouze,¹⁷⁾
- b) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.

(2) Použití služební zbraně v případě uvedeném v odstavci 1 písm. b) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Služební zbraní podle tohoto zákona se rozumí krátká stělná zbraň, jejímž držitelem je podle zákona o zbraních⁷⁾ obec. Strážník je v pracovní době oprávněn nosit pouze služební zbraň; to neplatí, pokud strážník při plnění některých činností podle veterinárního zákona²⁹⁾ nosí plynovou nebo mechanickou zbraň kategorie D podle zákona o zbraních⁷⁾, jejímž vlastníkem je obec.

(4) Před použitím služební zbraně je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito služební zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(5) Při použití služební zbraně je strážník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob, a co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti níž zákrok směřuje.

§ 21

Povinnosti strážníka po použití donucovacích prostředků a služební zbraně

(1) Jestliže strážník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

(2) Po každém použití služební zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, musí strážník ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Bezprostředně po každém použití služební zbraně, jakmile to okolnosti dovolí, je strážník povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití služební zbraně.

(3) O každém použití donucovacích prostředků nebo služební zbraně je strážník povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu osobu, která řídí obecní policii (§ 3 odst. 1), a sepsat úřední záznam.

§ 22

Zvláštní omezení

Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí strážník použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, psa, úderu služební zbraní, hrozby namířenou služební zbraní, varovného výstřelu ze služební zbraně a služební zbraně, vyjma případů, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život a zdraví strážníka nebo jiných osob nebo hrozí větší škoda na majetku a nelze-li nebezpečí odvrátit jinak.

§ 23

(1) Dojde-li při použití donucovacích prostředků nebo psa ke zranění nebo usmrcení osoby anebo ke škodě nikoli nepatrné¹⁹⁾, je starosta, jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník podle § 3 odst. 2 povinen neprodleně vyrozumět nejbližší útvar policie.

(2) Starosta, jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník podle § 3 odst. 2 je povinen neprodleně vyrozumět nejbližší útvar policie o použití služební zbraně.

§ 25

Výzva

(1) Celník je při provádění služebního zákroku povinen, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy.

(2) Pokud to povaha služebního zákroku vyžaduje, použije celník před výzvou slov „Jménem zákona!“.

(3) Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího celníka.

HLAVA VI

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ

§ 44

Donucovací prostředky

(1) Donucovacími prostředky jsou

a) hmaty, chvaty, údery nebo kopy,

b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,

c) obušek nebo jiný úderný prostředek,

d) pouta,

e) služební pes,

f) technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla,

g) zastavovací pás a jiné prostředky k nucenému zastavení vozidla,

h) úder střelnou zbraní,

i) hrozba namířenou střelnou zbraní,

j) varovný výstřel,

k) zásahová výbuška,

l) prostředek k zamezení prostorové orientace,

m) vytlačování vozidlem.

(2) Donucovací prostředky je celník oprávněn použít v zájmu ochrany veřejného pořádku v místnostech nebo prostorech užívaných orgány celní správy, ministerstvem, orgány finanční správy nebo Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, v nichž orgány celní správy zabezpečují dodržování veřejného pořádku, a dále v zájmu ochrany bezpečnosti osob, své vlastní a majetku, proti osobě, která tyto osoby a majetek ohrožuje.

(3) Před použitím donucovacích prostředků je celník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito některého z donucovacích prostředků. To neplatí v případě donucovacích prostředků, jejichž povaha použití výzvy neumožňuje. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví nebo život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

(4) O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje celník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání.

(5) Celník je povinen dbát, aby použitím donucovacího prostředku nezpůsobil osobě újmu zjevně nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání.

§ 45

Použití zbraně

(1) Celník je oprávněn použít zbraň jen

a) v případě nutné obrany nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku,

d) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje chráněný objekt orgánů celní správy nebo objekt ministerstva, orgánů finanční správy nebo Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, v nichž orgány celní správy zabezpečují dodržování veřejného pořádku, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od tohoto útoku,

f) aby přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví a nelze-li jej zastavit jiným způsobem,

g) aby zneškodnil zvíře bezprostředně ohrožující život nebo zdraví osob nebo bezprostředně ohrožující život a zdraví jiných zvířat,

h) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozby namířenou střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstřel, neuposlechne příkazů celníka směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby.

(2) Zbraní podle odstavce 1 je zbraň střelná, včetně střeliva a doplňků zbraně, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

(3) Použití zbraně celníkem v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zjevně neúčinné.

(4) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je celník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(5) Při použití zbraně je celník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život nebo zdraví jiných osob, a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

§ 46

Poskytnutí pomoci

(1) Jestliže celník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

(2) Po každém použití zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je celník povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

§ 47

Ohlašovací povinnost

(1) Každý služební zákrok, při kterém bylo použito donucovacích prostředků nebo zbraně, je celník povinen bezodkladně hlásit svému nadřízenému.

(2) O použití donucovacích prostředků nebo zbraně je celník povinen podat svému nadřízenému písemné hlášení s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o oprávněnosti nebo přiměřenosti použití donucovacích prostředků nebo zbraně anebo byla-li při jejich použití způsobena smrt, újma na zdraví nebo škoda na majetku, je nadřízený povinen zjistit, zda jich bylo použito v souladu se zákonem. O výsledku tohoto zjištění sepíše úřední záznam.

§ 48

Zvláštní omezení

Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí celník použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vytlačování vozidlem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví celníka anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

§ 17

Donucovací prostředky

(1) Pokud je to nezbytné k zajištění pořádku a bezpečnosti, je příslušník při plnění svých úkolů oprávněn použít donucovací prostředky proti osobám, které ohrožují život nebo zdraví, úmyslně poškozují majetek nebo násilím se snaží mařit účel výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, anebo narušují pořádek nebo bezpečnost v prostorách Vězeňské služby, ve věznici pro místní výkon trestu, v budovách soudů, jakož i jiných místech činnosti soudů, budovách státních zastupitelství nebo ministerstva, v zařízeních mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb a v blízkosti střežených objektů.

(2) Donucovacími prostředky jsou:

- a)** hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobraný,
- b)** předváděcí řetízky,
- c)** pouta,
- d)** poutací popruhy,
- e)** pouta s poutacím opaskem,
- f)** slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- g)** obušek nebo jiný úderný prostředek,
- h)** služební pes,
- ch)** vodní stříkač,
- i)** zásahová výbuška,
- j)** expanzní zbraně,
- k)** úder střelnou zbraní,
- l)** hrozba střelnou zbraní,
- m)** varovný výstřel,
- n)** vytlačování štítem,
- o)** vytlačování vozidlem,
- p)** prostředek k zamezení prostorové orientace.

(3) Příslušník rozhoduje, který z donucovacích prostředků použije podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem. Přitom je povinen dbát, aby použití donucovacího prostředku bylo přiměřené účelu zákroku a aby jím nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání.

(4) Při předvádění osoby ve výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody mimo objekt ústavu lze použít donucovací prostředky uvedené v předchozím odstavci pod písmeny b), c) a e) i bez splnění podmínek uvedených v odstavci 1. Příslušník je oprávněn je použít, pokud to je ke splnění účelu úkonu nezbytné.

(5) Je-li vzhledem k předchozímu chování obviněného, chovance nebo odsouzeného důvodná obava, že by se mohl chovat násilným způsobem, lze při jeho předvádění použít donucovací prostředky uvedené v odstavci 2 písm. b), c) nebo e) i bez splnění podmínek stanovených v odstavci 1. Příslušník je oprávněn takové donucovací prostředky použít, pokud to je ke splnění účelu úkonu nezbytné. Příslušník je oprávněn omezit volný pohyb osoby, která fyzicky napadá příslušníka nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozují majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout. Toto omezení musí být ukončeno v okamžiku, kdy je zřejmé, že osoba takové jednání nebude opakovat, nejdéle však po uplynutí 2 hodin od okamžiku připoutání.

§ 18

Použití střelné zbraně

(1) Příslušník je oprávněn při plnění svých úkolů použít střelnou zbraň jen výjimečně, aby

- a)** v případě nutné obrany odvrátil přímo hrozící nebo trvajících útok proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,
- b)** překonal odpor směřující ke zmaření služebního zákroku, pokud jej nemůže překonat jinak a nedokončení zákroku by ohrozilo život nebo zdraví jiné osoby,
- c)** zamezil útěku osoby ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody ze střeženého objektu nebo při eskortě, kterou nelze zadržet jiným způsobem,
- d)** odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo od útoku upuštěno,
- e)** zneškodnil zvíře ohrožující život nebo zdraví osob.

(2) Použití střelné zbraně je přípustné jen tehdy, jestliže by použití donucovacích prostředků bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím střelné zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) je příslušník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito střelné zbraně. Od výzvy s výstrahou může příslušník upustit pouze v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití střelné zbraně je příslušník povinen dbát nutné opatrnosti, aby zejména neohrozil život nebo zdraví jiných osob a aby co nejvíce šetřil život osoby, proti níž zakročuje.

§ 19

Omezení při použití donucovacích prostředků a střelné zbraně

(1) Při služebním zákroku nelze proti

a) těhotné ženě, osobě vysokého věku a osobě se zjevným zdravotním postižením nebo osobě zjevně mladší 15 let použít úderů a kopů sebeobrany, pout s poutacím opaskem, slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků, obušku a jiného úderného prostředku, služebního psa, vodního stříkače, zásahové výbušky, expanzní zbraně, úderu střelnou zbraní, varovného výstřelu a střelné zbraně,

b) ženě použít služebního psa, elektrického nebo jiného obdobně dočasně zneschopňujícího prostředku a střelné zbraně;

to neplatí, pokud útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví příslušníka nebo jiné osoby anebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak, a v případech uvedených v § 18 odst. 1 písm. c).

(2) Ustanoveními § 17 a 18 není dotčena povinnost uložená v § 6 odst. 3.

§ 20

Povinnosti příslušníka po použití donucovacího prostředku a střelné zbraně

(1) Jestliže při použití donucovacího prostředku nebo střelné zbraně došlo ke zranění osoby, je příslušník povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout jí první pomoc a zajistit její lékařské ošetření a sepsat o použití donucovacího prostředku záznam.

(2) Každé použití donucovacího prostředku nebo střelné zbraně je příslušník povinen bezodkladně oznámit svému nadřízenému.

(3) Ustanovení odstavce 2 se neužije v případě, že donucovací prostředek byl použit v rozsahu a za podmínek stanovených v § 17 odst. 4 a 5.

§ 21

Služební zákroky pod jednotným velením

Zakročují-li příslušníci pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostředků a střelné zbraně za podmínek uvedených v tomto zákoně velitel zákroku. Na něj přecházejí povinnosti, které mají jinak po použití donucovacího prostředku a střelné zbraně jednotliví příslušníci.

Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů

HLAVA VII

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ

§ 20

Obecné ustanovení

Příslušník inspekce je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.

§ 21

Donucovací prostředky

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu⁴⁾ s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- f) úder střelnou zbraní,
- g) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- h) varovný výstřel,
- i) pouta,
- j) prostředek k zamezení prostorové orientace.

§ 22

Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

- (1) Příslušník inspekce je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo při omezení osobní svobody.
- (2) Před použitím donucovacího prostředku je příslušník inspekce povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.
- (3) Příslušník inspekce je oprávněn použít donucovací prostředek, který
  - a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
  - b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.
- (4) Elektrický donucovací prostředek je příslušník inspekce oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.
- (5) Příslušník inspekce při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

§ 23

Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace

Příslušník inspekce je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také při spoutání osoby

- a) zajištěné,
  - b) zadržené²⁾,
  - c) zatčené²⁾,
  - d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, nebo
  - e) převzaté příslušníkem inspekce k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku anebo ochrana veřejného pořádku nebo že se osoba pokusí o útěk. Příslušník inspekce je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je příslušník inspekce oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

§ 24

Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

(1) Příslušník inspekce je oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

a) k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu⁵⁾ vozidlo nezastaví, nebo

b) k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.

(2) Příslušník inspekce při použití prostředku k násilnému zastavení vozidla dbá, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jiných osob a aby život nebo zdraví osoby, proti které směřuje zákrok, byly ohroženy jen v nezbytné míře.

§ 25

Použití zbraně

(1) Příslušník inspekce je oprávněn použít zbraň

a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,

e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,

f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu danou podle jiného právního předpisu⁵⁾ nezastaví,

g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu příslušníka inspekce směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo

h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

(2) Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je příslušník inspekce povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy lze upustit v případě, že je ohrožen život anebo zdraví příslušníka inspekce nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití zbraně je příslušník inspekce povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

(5) Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu⁴⁾ s dočasně zneschopňujícími účinky, zbraň bodná a sečná.

§ 26

Povinnosti příslušníka inspekce po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

(1) Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je příslušník inspekce povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

(2) Zákrok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je příslušník inspekce povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití. Úřední záznam se nepsuje při použití pout podle § 23.

(3) Inspekce vyrozumí bez zbytečného odkladu příslušného státního zástupce o zranění anebo usmrcení osoby nebo o škodě nikoli nepatrné⁶⁾, způsobených použitím donucovacího prostředku nebo zbraně.

§ 27

Zvláštní omezení

Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou anebo se zjevnou chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí příslušník inspekce použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu⁴⁾ s dočasně zneschopňujícím účinkem, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví příslušníka inspekce anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda⁶⁾ na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

§ 28

Zákrok pod jednotným velením

(1) Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.

(2) Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází na toho, kdo rozhodnutí učinil, odpovědnost za splnění povinností podle § 26.

§ 65

Každý je povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokynu nebo vyhovět žádosti inspekce nebo příslušníka inspekce podle tohoto zákona; to neplatí, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak. Nelze-li účelu výzvy, pokynu nebo žádosti dosáhnout pro odpor osoby, je příslušník inspekce oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu.

HLAVA IX

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ

§ 51

Obecné ustanovení

Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.

§ 52

Donucovací prostředky

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

§ 53

Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

(1) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.

(2) Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.

(3) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který

- a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
  - b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.
- (4) Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.
- (5) Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

§ 54

Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace

Policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby

- a) zajištěné,
- b) zadržené³⁾,
- c) zatčené³⁾,
- d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy³⁾,
- e) převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
- f) převzaté policistou od zdravotnického zařízení, které vůči této osobě provádí výkon ochranného léčení formou ochranného ústavního léčení podle jiného právního předpisu⁴⁷⁾,

je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

§ 55

Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

(1) Policista je oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

a) k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu¹⁰⁾ vozidlo nezastaví, nebo

b) k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.

(2) Policista při použití prostředku k násilnému zastavení vozidla dbá, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jiných osob a aby život nebo zdraví osoby, proti které směřuje zákrok, byly ohroženy jen v nezbytné míře.

§ 56

Použití zbraně

(1) Policista je oprávněn použít zbraň

a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,

e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,

f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu¹⁰⁾ nezastaví,

g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo

h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

(2) Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

(5) Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

§ 57

Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

(1) Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

(2) Zákrok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití. Úřední záznam neseписuje při použití pout podle § 54.

(3) Vedoucí policejního útvaru je povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu příslušného státního zástupce o zranění nebo usmrcení osoby anebo o škodě nikoli nepatrné⁹⁾, způsobených použitím donucovacího prostředku nebo zbraně.

§ 58

Zvláštní omezení

(1) Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně

zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda⁹⁾ na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

(2) Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li použity proti skupině osob.

§ 59

Zárok pod jednotným velením

(1) Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.

(2) Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází na toho, kdo rozhodnutí učinil, odpovědnost za splnění povinností podle § 57.

Zákon č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě

§ 5

Příslušníci jsou oprávněni držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případech nutné obrany nebo krajní nouze.²⁾

Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství

§ 5

Příslušníci Vojenského zpravodajství ve služebním poměru vojáka z povolání jsou oprávněni držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případě nutné obrany nebo krajní nouze³⁾.

ČÁST SEDMÁ

POUŽITÍ VOJENSKÉ ZBRANĚ A ZVLÁŠTNÍCH PROSTŘEDKŮ

§ 42

Použití vojenské zbraně při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorcí služby mimo bojovou situaci

(1) Voják v činné službě je oprávněn při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorcí služby použít vojenskou zbraň nebo zvláštní prostředky uvedené v § 42a odst. 2,

a) aby odvrátil přímo hrozící nebo trvajícím útok vedený proti jeho osobě nebo útok, který mu bezprostředně hrozí, anebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,

b) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, a to po marné výzvě, aby od útoku bylo upuštěno,

c) aby zamezil útěku ozbrojené osoby nebo osoby důvodně podezřelé ze spáchání zvlášť závažného zločinu, kterou nelze jiným způsobem zadržet,

d) je-li třeba zneškodnit zvíře, ohrožuje-li život nebo zdraví osob.

(2) Vojenskou zbraní se pro účely tohoto ustanovení rozumí vojenská střelná zbraň, vojenská zbraň bodná nebo sečná.

(3) Před použitím vojenské zbraně, v případech uvedených v odstavci 1, je voják v činné službě povinen, je-li to s ohledem na okolnosti případu možné, vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od útoku nebo útěku, zvoláním "Stůj", "Stůj, nebo střelím" a podle okolností užít i výstražného výstřelu. Při použití vojenské zbraně je voják v činné službě povinen dbát nutné opatrnosti, neohrožovat život a nezpůsobit zranění jiným osobám a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

(4) Voják v činné službě je povinen, dovoluje-li to ohrožení, před použitím vojenské zbraně užít domluvy, napomenutí nebo použití hmatů a chvatů sebeobrany, služebního psa nebo úderu vojenskou zbraní.

(5) Voják v činné službě je oprávněn použít některého z prostředků, které jsou uvedeny v odstavcích 1, 2, 3 a 4, který umožňuje splnění povinností a přitom co nejméně ohrožuje život a zdraví osob, proti nimž zakročuje. Zároveň dbá na to, aby tento prostředek byl použit jen přiměřeným způsobem a aby případná škoda nebyla ve zřejmém nepoměru k významu chráněného zájmu.

(6) Při zákroku se nesmí použít vojenská zbraň, úder vojenskou zbraní a služební pes proti ženě, jejíž těhotenství je zjevně patrné, proti osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo nemocí a dítěti, s výjimkou případu, kdy to povaha útoku, který vedou tyto osoby proti chráněnému zájmu, nebo mimořádnost vzniklé situace podle odstavce 1 písm. a) a b) nezbytně vyžadují.

(7) Použití vojenské zbraně, služebního psa, hmatů a chvatů sebeobrany a údery vojenskou zbraní je voják v činné službě povinen neprodleně po jejich použití hlásit nadřízenému a sepsat o tom záznam.

§ 42a

Použití zvláštních prostředků

(1) Při vojenském výcviku a plnění úkolů podle § 10 odst. 1 a 2, § 14 odst. 1 písm. a) a b) a § 28 odst. 1 písm. a) je voják v činné službě oprávněn použít zvláštní prostředky.

(2) Zvláštními prostředky jsou prostředky, které umožní splnit úkol bez použití vojenské výzbroje a jejichž použití je v souladu s mezinárodním právem. Jedná se zejména o slzotvorné prostředky, obušek, pouta, vodní stříkač, zásahové výbušky, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla, zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla, dočasně zneschopňující prostředky, speciální vrhací prostředky, speciální úderné prostředky, mechanické střelné zbraně, výbušniny, speciální výbušné předměty a speciální náloživo.

(3) Voják v činné službě je povinen používat zvláštní prostředky přiměřeným způsobem a v míře nezbytně nutné ke splnění úkolu.

§ 42b

Rušení provozu elektronických komunikací

(1) Ozbrojené síly mohou při plnění svých úkolů, popřípadě za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob anebo za účelem odstranění bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu na majetku, rušit v nezbytné míře a po nezbytnou dobu

a) provoz elektronických komunikačních zařízení a sítí,

b) poskytování služeb elektronických komunikací, nebo

c) provozování radiokomunikačních služeb;

o zahájení rušení informují Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) a územně příslušné operační a informační středisko Integrovaného záchranného systému (dále jen „Středisko“), a to neprodleně.

(2) Ozbrojené síly mohou provádět rušení podle odstavce 1 rovněž při vojenském výcviku, přičemž ohlásí Úřadu a Středisku toto rušení v přiměřené lhůtě předem. Za účelem odstranění nebo zmírnění dopadů ohlášeného rušení může Úřad stanovit podmínky tohoto rušení.

(3) Kontrolu rušení prováděného podle odstavců 1 a 2 vykonává Poslanecká sněmovna prostřednictvím kontrolního orgánu zřízeného podle zákona o Policii České republiky²³.

(4) Kontrolu podle odstavce 3 provádí kontrolní orgán v příslušných útvech armády po předchozím vyrozumění ministra. Ministr předkládá kontrolnímu orgánu nejméně jednou ročně zprávu o rušení prováděném podle odstavců 1 a 2 a dále též na jeho žádost informace o tomto rušení. Tím není dotčeno právo kontrolního orgánu požadovat informace a účast na jednání kontrolního orgánu od jiných osob.

Použití donucovacích prostředků a zbraně

§ 44

Obecné ustanovení

(1) Vojenský policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž použití byl vycvičen.

(2) Zbraní podle tohoto paragrafu a § 45 až 49 se rozumí bodné, sečné a střelné zbraně, výbušniny, výbušné předměty a pomůcky.

§ 45

Donucovací prostředky

(1) Donucovacími prostředky jsou

a) hmaty, chvaty, údery a kopy,

b) silotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,

c) obušek a jiný úderný prostředek,

d) pouta,

e) služební pes,

f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,

g) zásahová výbuška,

h) úder střelnou zbraní,

i) hrozba namířenou střelnou zbraní,

j) výstražný výstřel,

k) prostředek k zamezení prostorové orientace,

l) vrhací prostředek s dočasně zneschopňujícími účinky, který má povahu střelné zbraně,

m) vrhací prostředek, který nemá povahu střelné zbraně,

n) vytlačování štítem,

o) vytlačování vozidlem,

p) vodní stříkač.

(2) Před použitím donucovacích prostředků je vojenský policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použit donucovací prostředek. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy a výstrahy může upustit jen v případě, je-li sám napaden nebo je-li zjevně a bezprostředně ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

(3) Použitím donucovacího prostředku má být dosaženo účelu sledovaného zákrokem; přitom se použije pouze takový donucovací prostředek, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje vojenský policista podle konkrétní situace tak, aby osobě, proti které zakročuje, nezpůsobil zřejmě nepřiměřenou újmu.

(4) Vojenský policista může použít donucovací prostředek vůči osobám, je-li jimi sám napaden nebo je ohrožen život nebo zdraví jiné osoby.

§ 46

Použití zbraně

(1) Vojenský policista je oprávněn použít zbraň,

a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,

c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,

d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho zákroku,

e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje chráněnou osobu, střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku,

f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek v chráněných objektech, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob a přes opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zákona o silničním provozu¹⁶⁾ nezastaví, nebo

g) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

(2) Použití zbraně vojenským policistou v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) je vojenský policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen tehdy, je-li přímo ohrožen jeho život nebo zdraví anebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití zbraně je vojenský policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a aby co nejvíce šetřil život osoby, proti níž zákrok směřuje.

§ 47

Povinnosti vojenského policisty po použití donucovacího prostředku a zbraně

(1) Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je vojenský policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

(2) Zákrok, při kterém byly použity donucovací prostředky nebo zbraň, je vojenský policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodů, průběhu a výsledku jejich použití. Použije-li vojenský policista donucovací prostředky nebo zbraň mimo místo svého služebního působení, ohlásí jeho nadřízený tuto skutečnost územně příslušnému veliteli Vojenské policie.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o oprávněnosti nebo přiměřenosti použití donucovacích prostředků nebo zbraně, anebo jestliže při jejich použití byla způsobena smrt, újma na zdraví nebo škoda na majetku, je nadřízený povinen zjistit, zda byly použity v souladu s tímto zákonem.

§ 48

Zákrok pod jednotným velením

Při zákroku Vojenské policie pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku a zbraně musí být uchováno na obrazovém a zvukovém nebo zvukovém anebo písemném záznamu. Po použití donucovacích prostředků nebo zbraně přechází na toho, kdo rozhodl, odpovědnost za splnění povinností podle § 47.

§ 49

Zvláštní omezení

Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevným zdravotním postižením nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí vojenský policista použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek s dočasně zneschopňujícím účinkem, který má povahu střelné zbraně, vrhací prostředek, který nemá povahu střelné zbraně, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou zbraní, varovný výstřel a zbraň, kromě případů, jestliže taková osoba ohrožuje život nebo zdraví vojenského policisty nebo jiné osoby anebo hrozí větší škoda na majetku¹⁷⁾ a nebezpečí nelze odvrátit jinak.